מסורת הש"ס

גמ' ו) מוקין פב: קלו: קדושין נט. ברכות כב. **ז)** [פסחים ל: וש"נ] **תוס' ג)** ל"ק מ"ז **ד)** ל"ק ה) כאן ל"ק ו) כרמך כלאים מלמד שאינו ל"ק ז) ל"ל להתמיר עליו אפילו מין אחד ל"ק ח) כרס ל"ק ט) ל"ל אנפל כמי י) והא דפליגי ל"ק יא) אנפל כמי ל"ק יב) נ"ל מרכה זרע לוף העליון זרע כר' ל"ק יג) [ועי' תוס' ל"ה יג. ד"ה מצא ומה שציינתי שם]

תורה אור

גמ' א) וְכָל מַעֲשַׂר בָּקָר וָצֹאן כֹּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשָּׁבֶט הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ לַיי:
(ויקרא כז, לב)

אשכחן תירוש ויצהר. למין מעשרין מזה על זה [ב] דהכי כתיב מגב לכל מחד: **תירוש ודגן.** ללמ כתיב בתרוייהו ללמ חד מגב מגלן ללמ ימרוס מדגן על תירוס ותירוס על דגן: דגן **ודגן.** תיטין על שעורין ושעורין על תיטין: גפנים וזיתים אינן ללמים זה עם זה דגן ודגן ללמי זרעים מדרבנן דגן ותירוס ללמי כרס מדאורייתא: **ולר' יאשיה דאמר.** דגן ותירוס אינן ללמים ודגן ודגן אינן ללמים עד שיזרע שלשתן בבת אחת בתפוסת יד: **היכי מייתי** [ג] **לה.** בק"ו: **אפילו ע"י דבר אחר.** שאם זרע מין שלישי או תיטין או שעורים אינן ללמים עד שיהא ג' [ד] מינין דגן ומין כרס: **תירוש ודגן.** שהן [ה] ב' מינין ללמים ע"י מין שלישי או דגן ודגן שהן ללמים על ידי כרס אינו דין ש**ני מינין בעלמא.** שאינו דגן כגון פולין ועדשים מגלן ללמ יתעשרו מזה על זה: **הני.** כל שאר מינין דרבנן [ו] דמדאורייתא אינו חייב במעשר אלא דגן תירוש ויצהר וכל דתקון כעין דאורייתא תקון שלא יתעשרו ממין על שאינו מינו: יתעשרו

אשכחן תירוש ויצהר תירוש ודגן דגן ודגן מנין ק"ו ומה תירוש ויצהר שאינן כלאים זה בזה אין מתעשרין מזה על זה תירוש ודגן דגן ודגן שהם כלאים זה בזה אינו דין שלא יתעשרו מזה על זה ולרבי [ז]יאשיה דאמר [א]עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד היכי מייתי לה מייתי לה הכי ומה תירוש ויצהר שאינן כלאים זה בזה אפי' על ידי דבר אחר אין מתעשרין מזה על זה תירוש ודגן דגן ודגן שהן כלאים זה בזה על ידי דבר אחר אינו דין שלא יתעשרו מזה על זה ושני מינין בעלמא מנלן הני דרבנן נינהו [ב]וכל דתקינו רבנן כעין דאורייתא תקינו מה דאורייתא שני מינין אינן מתעשרין מזה על זה דרבנן נמי אמר ליה [ג] רבא בר רב חנן לאביי אלא מעתה גבי מעשר בהמה דלא כתיב [א]וכל מעשר בקר ומעשר צאן יתעשרו

מקו"ו למדם ויצן שייך למימר טפי מזום למעלינו נמי במעשר בהמה למדם ויצן שאינן ללמים [ג](זה על זה) ואין מתעשרין מזה על זה וכבשים ועזים שהם כלאים זה בזה מתעשרין מזה על זה: **דגן ודגן שהם כלאים זה בזה רב.** כמוב בקונטרס לכלמי זרעים של דגן ודגן דרבנן ומומה שטעות סופר הוא לכלן מסמע שהוא לתוריית ובן מוכח בפ"ק דקדושין (דף נט.) ובן בפ' כל הבשר (חולין קטו.) דפריך ללמי זרעים ליתסרו להא מיעבמי לך הוא ואין חילוק בין ללמי הכרס לללמי זרעים ללא זה מוכר בתכילה וזה לחסור ללא חפי' בהנאה וחפי' ר' יהסיה נמי אית ליה ללמי זרעים ומחייב חפי' בחטה ושעורה לחוריית משום ללמי זרעים והא דקתמר הכא דלר' יהסיה תירוש ודגן דגן ודגן שהן ללמים זה בזה ע"י דבר אחר משום תירוש ודגן נקט ע"י דבר אחר ללא מחייב משום ללמי הכרס גג' מינין אבל משום ללמי זרעים [ד] חייב בחרי וכן מוכח בסוף פ' לוחו נגו (שם פד:) דמייתי התם הזורע ללמים לוקה ומסקינן מילתא אגב אורחה קמ"ל דאיכא תרי גווני ללמים ללפוקי מדרבי יהסיה דאמר לא שנו אלא שזרע חטה ושעורה ואבלן במפולת יד קמ"ל דכי זרע חטה ואבלן שעורה ואבלן נמי [ב] חייב משום ללמי זרעים [ה] ואע"ג דאין חטה ושעורה נאכלין יחד ואין נראין יחד הרי הן כאחד ואין אחד מהן ראוי לאכילה בפני עצמו ואין אדם אוכל חטה ושעורה יחד ואפילו הכי חייב משום ללמי זרעים ואע"ג דאין נראין יחד ואין נאכל

עין משפט
נר מצוה

ט א מיי׳ פ״ט מהלכות מעשר הלכה ו ופ״ז מהלכות כלאים הלכה ד סמג עשין קלה טוש״ע י״ד סי׳ שלג סעיף עב:
י ב מיי׳ פ״ז מהלכות בכורות הלכה ג סמג עשין ריב:

אמר אביי ראשיתם כו׳ רבא אמר בלא ראשיתם כו׳. תימה דבפ״ק דתמורה (דף ה.) גבי הא דאמר אביי כל דאמר מילתא דלא שמיע ליה לא מהימן אלא אי אמר ליה מפומיה דמר שמיע ליה ומנלן דהא דרבא מתניתא היא דתניא בתורת כהנים ראשיתם אין לי אלא ראשיתם גרנות ויקבים מנין ת״ל מראשית מכל מקום ומנלן דרבא לא שמיע ליה מפומיה דאביי ומנלן דאביי לא שמיע ליה מפומיה דרבא דילמא שמיע ליה מפומיה דרב אשי או מפומיה דרבינא ומנלן דרבא לא שמיע ליה מפומיה דאביי דילמא שמיע ליה מפומיה דרב אשי או מפומיה דרבינא ומנלן דרב אשי ורבינא לא שמיעי להו מפומיה דאביי ומנלן דאביי לא שמיע ליה מפומיה דרבא דילמא שמיע ליה מפומיה דרב אשי או מפומיה דרבינא ומנלן דרב אשי ורבינא לא שמיעי להו מפומיה דרבא ומנלן דרבא לא שמיע ליה מפומיה דאביי דילמא שמיע ליה מפומיה דרב אשי או מפומיה דרבינא ומנלן דרב אשי ורבינא לא שמיעי להו מפומיה דאביי ומנלן דאביי ורבא לא שמיעי להו מפומיה דרב אשי או מפומיה דרבינא ומנלן דרב אשי ורבינא לא שמיעי להו מפומיה דרבא ומנלן דרבא ואביי לא שמיעי להו מפומיה דרב אשי או מפומיה דרבינא ומנלן דרב אשי ורבינא לא שמיעי להו מפומיה דאביי ומנלן דאביי ורבא לא שמיעי להו מפומיה דרב אשי או מפומיה דרבינא ומנלן דרב אשי ורבינא לא שמיעי להו מפומיה דרבא ומנלן דרבא ואביי ורב אשי לא שמיעי להו מפומיה דרבינא ומנלן דרבינא לא שמיע ליה מפומיה דרב אשי או מפומיה דרבא ומנלן דרב אשי ורבינא לא שמיעי להו מפומיה דאביי ומנלן דאביי ורבא ורב אשי לא שמיעי להו מפומיה דרבינא ומנלן דרבינא לא שמיע ליה מפומיה דרב אשי או מפומיה דרבא ומנלן דרב אשי ורבינא לא שמיעי להו מפומיה דאביי ומנלן דאביי ורבא ורבינא לא שמיעי להו מפומיה דרב אשי ומנלן דרב אשי לא שמיע ליה מפומיה דרבא ומנלן דרבא ואביי ורבינא לא שמיעי להו מפומיה דרב אשי